

Asia: VN/1631/2020-LVM-117

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 §:n sekä ajoneuvolain 25 ja 27 a §:n muuttamisesta (taksisääntelyn korjaus)

Nykytilan arviointi

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2:

-

Taksipalvelujen laatu ja turvallisuus

Huomionne erityisryhmien kuljettajakoulutusta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 26 a §) ja sen perusteluista:

Ehdotetun 26 a §:n mukaisesti merkintä erityisryhmien kuljettajakoulutuksen suorittamisesta lisätään liikenneasioiden rekisteriin taksinkuljettajan ajoluvalle. Erityisehtojen lisääminen niin ajokortti, ammattipätevyys kuin ajolupa-asioiden osalta edellyttää aina uuden luvan hakemista. Vaihtoehtoisena menettelynä Traficom ehdottaa sitä, että pelkkä koulutustieto vietäisiin Traficomin rekisteriin, mutta tietoa ei tarvitsisi liittää ajolupaan. Tällöin koulutustieto olisi hallituksen esityksen perusteluiden mukaisesti viranomaisen rekisterissä, mikä parantaa suoritusmerkinnän luotettavuutta ja koulutustiedon ajantasaisuutta. Tietoa voisi myös hyödyntää perusteluiden mukaisesti julkisissa hankinnoissa liikenteen palvelulain 230 §:n nojalla. Traficom toteaa, että koska koulutustieto on tarpeellinen erityisryhmien taksipalveluja hankkiville hankintayksiköille sekä muille viranomaistoimijoille, koulutustietoja voitaisiin luovuttaa edellä mainitun 230 §:n mukaisesti viranomaisille ja lakisääteistä tehtävää hoitaville tahoille silloin, kun heillä on peruste saada näitä koulutustietoja tehtäviensä hoitamiseksi lakiehdotuksen tarkoittamalla tavalla. Traficom toteaa, että koulutus on vapaaehtoinen ja hankintayksiköt voivat ottaa koulutusvaatimuksen osaksi hankintaa koskevia laatukriteerejä niin halutessaan. Traficom toteaa, että näissä tiedonluovutustilanteissa tulisi mahdollistaa tietojen luovuttaminen massana toisin kuin hallituksen esityksen sivuilla 26 ja 58 todetaan, koska luovutettaessa tietoja lain 230 §:n perusteella rekisterinpitäjä tapauskohtaisesti arvioi tietojen pyytäjän oikeutta käsitellä pyytämäänsä henkilötietoja siten kuin liikennepalvelulaissa säädetään.

Koska tietoja tarvitsevat ensisijaisesti hankintayksiköt ja erityiskuljetuksia järjestävät tahot, ei tietojen luovuttamisesta ole tarpeen säätää liikennepalvelulain 227 §:ssä.

Liikennepalvelulain 227 §:ssä tarkoitetut yksittäin luovutettavat tiedot koskevat muun ohella henkilön nimenomaista oikeutta kuljettaa liikennevälinettä tai muuta tehtävään liittyvää välttämätöntä pätevyyttä. Traficom toteaa, että ehdotettu vapaaehtoinen koulutus ei ole rinnastettavissa pykälässä tarkoitettuihin tietoihin, joista jokaisella on ilman käyttötarkoitusta oikeus saada tieto ja joita Traficom voisi julkaista julkisessa yksittäiskyselykyselypalvelussa. On kuitenkin perusteltua, että koulutustiedot on mahdollista saada taksipalvelujen kilpailutustilanteissa siten kuin liikennepalvelulain 230 §:ssä säädetään.

Huomionne erityisryhmien kuljettajakoulutuksen ja yrittäjäkoulutuksen koulutusorganisaation hyväksymistä, velvollisuuksia ja valvontaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 35 a §, 35 b §, 36 a §, 36 b §, 193 a §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan myöntämiseen vaikuttavien sakkorekisteristä ilmenevien tekojen karenssiajan muutosta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 § 3 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan väliaikaista todistusta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 § 5 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan uusimisen ajankohtaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 26 § 2 mom.) ja sen perusteluista:

Liikenteen palvelulain 26 §:ää ehdotetaan muutettavaksi ja lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi 26 a §:ä. Erityisehtojen lisäämiseksi ajoluvulle 26 §:ään olisi hyvä lisätä selkeä maininta siitä, että ajolupa voidaan liittää erinäisiä ehtoja, kuten suoritettua koulutusta koskeva erityisehto tai silmälasit erityisehto. Traficom ehdottaa pykälään lisättäväksi: Ajolupa voidaan liittää taksin kuljettamista tai luvansaajan velvollisuuksia koskevia ehtoja.

Huomionne taksikuljettajan kokeen sisältöä ja Liikenne- ja viestintäviraston roolia kokeen järjestäjänä koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 a §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan kokeen koesuorituksen hylkäämistä ja osallistumiskieltoa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 246 a §) ja sen perusteluista:

-

Taksipalvelujen saatavuus

Huomionne liikkumispalvelun tarjoajan tietojen toimitusvelvollisuutta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 179 §) ja sen perusteluista:

Lakiin esitetään lisättäväksi taksirytyksiä ja välityskeskustoja koskeva hintatietojen toimitusvelvollisuus sekä täsmennettäväksi, mitä tietoja palvelujen tarjonnasta ja kysynnästä on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa esityksen

sisältämiä taksipalveluiden seurantaan, liikennepalvelulain vaikutusten arviointiin ja niistä raportointiin, sekä palveluiden hintaseurantaan liittyviä säännöksiä, joiden tavoitteena on parantaa viranomaisten mahdollisuuksia muodostaa luotettava kuva taksipalvelujen hinnoista ja saatavuudesta.

Harmaan talouden torjunta taksialalla

Huomionne taksikyydeistä kerättäviä ja tallennettavia vähimmäistietoja koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 15 a §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksamittareiden sekä muiden laitteiden ja järjestelmien käyttämistä koskevasta ehdotuksesta (ajoneuvolain 25 § 2 mom. ja 27 a § 2 ja 4 mom.) ja sen perusteluista:

Traficom pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä pyritään selkeyttämään nykyistä tilannetta liittyen taksamittareihin ja muihin laitteisiin sekä järjestelmiin. Koska muiden laitteiden ja järjestelmien osalta edellytetään etukäteen ilmoitettua kokonaishintaa, ei Traficom näe tarvetta näiden muiden laitteiden ja järjestelmien mittaustarkkuuden määrittämiselle. Tällä hetkellä ei ole tiedossa minkälaista uutta teknologiaa esimerkiksi erilaiset sovellus- ja alustatoimijat ovat tuomassa markkinoille. Mittaustarkkuudesta määrääminen ei näin ollen ole edes mahdollista, ellei laissa nimenomaisesti viitata johonkin tiettyyn teknologiaan. Traficom:n näkemyksen mukaan oleellista on se, että viranomaisten tarvitsemista tiedoista ja niiden säilyttämisestä on säädetty, mitä Traficom pitää erittäin hyvänä.

Huomionne ehdotuksesta koskien yritys- ja yhteisötunnuksen asettamista taksiliikenneluvan myöntämisen edellytykseksi (liikennepalvelulain 6 § 1 mom. 9 kohta) ja sen perusteluista:

Liikenteen palvelulain 6 §:ään on ehdotettu muutosta, jonka mukaisesti taksiliikennelupa myönnetään luonnolliselle henkilölle, jolle on annettu yritys- ja yhteisötunnus yritys- ja yhteisötietolain 9 §:n mukaisesti. Y-tunnusta haetaan perustamisilmoituksella. Mikäli perustamisilmoituksen yhteydessä ei samalla haeta kaupparekisteriin, menee ilmoitus vain Verohallinnolle ja tässä yhteydessä hakija saa y-tunnuksen ilman kaupparekisteriin hakeutumista. Elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 7 §:n mukaisesti luvanvaraisen elinkeinon harjoittajan tulee ennen toiminnan aloittamista tehdä perusilmoitus nimenomaan kaupparekisteriin. Selvytyden vuoksi voisi olla hyvä, että kyseisessä 6 §:ssä mainitaan myös tämä asia, joka ohjaa hakijaa oikeaan menettelyyn.

Ehdotus pykälämuotoiluksi olisi; joka on tehnyt kaupparekisterilain 2 §:ssä säädetyn ilmoituksen ja jolle on myönnetty yritys ja yhteisötunnus (y-tunnus).

Huomionne taksiliikennelupa-asiakirjan ajoneuvossa mukana pitämistä koskevasta ehdotuksesta ja siihen liittyvästä taksinkuljettajan vastuuta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 151 § 1 mom. 8 kohta ja 2 mom. 1 kohta, 268 § 1 mom. 2 kohta) sekä niiden perusteluista:

-

Huomionne taksinkuljettajan vastuuta koskevasta ehdotuksesta liittyen ajoneuvossa matkustajan nähtävillä pidettäviin tietoihin (liikennepalvelulain 151 § 2 mom. 2 kohta, 268 § 1 mom. 2 kohta) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksivalaisimen käyttövelvollisuutta ja siihen liittyviä poikkeuksia koskevasta ehdotuksesta (tieliikennelain 155 §) ja sen perusteluista:

Tieliikennelain 155 §:n muutoksessa tulisi eduskuntakäsittelyssä ottaa huomioon samaan pykälään esityksessä HE 17/2020 vp ehdotettu muutos. Samaan kokonaisuuteen liittyen ehdotetaan otettavaksi mukaan mainitussa hallituksen esityksessä olevat ehdotukset tieliikennelain 156 §:n muutoksiksi. Niillä sallittaisiin ruskeankeltaisen vilkkuvan varoitusvalaisimen käyttö koulu- ja päivähoitokuljetukseen käytettävässä autossa sen ottaessa ja jättäessä matkustajia.

Lausuttavana olevassa luonnoksessa viitataan taksivalaisimen käyttövelvollisuutta koskien liikennepalvelulakiin: ”Taksivalaisimen tulisi olla ajoneuvossa näkyvillä silloin, kun ajoneuvoa käytetään liikennepalvelulain 4 §:n 1 momentissa määritellyyn taksiliikenteeseen.”. Mainitussa liikennepalvelulain säännöksessä ei kuitenkaan määritellä sitä, milloin ajoneuvoa käytetään taksiliikenteeseen, joten valaisimen käyttövelvollisuus esimerkiksi silloin, kun ajoneuvossa ei ole matkustajaa, jää epäselväksi. Ehdotetun 155 §:n perusteluissa voisi myös tarkentaa sitä, että valaisimen käyttämisellä tarkoitetaan valaisimen olemista ajoneuvoon asennettuna ja peittämättömänä. Valaisimen käyttämisellä ei tarkoiteta vain tilannetta, jossa valaisimessa on valo.

Huomionne yrittäjäkoulutusta ja yrittäjäkoetta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 6 § 1 mom. 10 kohta ja 2 mom. 8 kohta, 6 a §) ja sen perusteluista:

6 §:ään on ehdotettu muutosta, jonka mukaisesti yrittäjäkoetta ei kuitenkaan vaadittaisi toiminnanharjoittajilta, joiden harjoittama kuljetustoiminta olisi osa koti- tai matkailupalveluyrityksen tarjoamaa palvelukokonaisuutta ja tapahtuu palveluyrityksen hallinnassa olevalla ajoneuvolla.

Esitetty poikkeus edellyttäisi käytännössä uuden liikennelupalajin luomista, mikäli liikenneluvan myöntämisen edellytykset olisivat yllä mainitun mukaisesti erilaiset. Tällä olisi luonnollisesti vaikutuksia hallituksen esitykseen, jolloin uusi liikennelupalaji pitäisi huomioida säännöksissä. Edelleen uuden lupalajin luominen vaikuttaisi myös käsittelyjärjestelmiin sekä -prosesseihin. Pelkkä tällaisenaan kirjattu poikkeus mahdollistaisi sen, että koti- ja matkailupalveluyritys voisi käytännössä harjoittaa sille myönnetyn taksiliikenneluvan nojalla vastaavan laajuista taksiliikennettä kuin sellainen luvan haltija, jolta on edellytetty yrittäjäkoetta luvan saamisen edellytyksenä. Tienvarsitarkastusta tekevä viranomaisen ei tarkastustilanteessa kykenisi esitetyn luvan perusteella erottamaan millaisesta toimijasta on kyse.

Koti- ja matkailupalveluyritysten harjoittama kuljetustoiminta poikkeaa siinä määrin tavanomaisesti taksiliikenteestä, että po. kuljetustoiminnan osalta on säädetty ja esitetään nyt säädettäväksi erinäisiä poikkeuksia. Tilanteen selkeyttämiseksi Traficom ehdottaa harkittavaksi tulisiko koti- ja matkailupalveluyritysten palvelukokonaisuuteen liittyvä kuljetustoiminta vapauttaa kokonaan

luvanvaraisuudesta. Vaihtoehtoisesti esitämme, että lisäpoikkeuksista ei säädettäisi ja ehdotettu 6 §:n 5 momentti poistettaisiin esityksestä.

Liikenteen palvelulakiin ehdotetaan uutta 6 a §:ää, jonka mukaisesti yrittäjäkoulutuksen suorittaminen edellyttää yrittäjäkokeen hyväksytyä suorittamista. Koska yrittäjäkoe on luvan myöntämisen edellytys, voisi edellä mainitun lauseen muuttaa muotoon yrittäjäkokeen suorittaminen edellyttää yrittäjäkoulutuksen hyväksytyä suorittamista. Näin koulutuksen asianmukainen suorittaminen olisi edellytyksenä yrittäjäkokeeseen pääsemiseksi.

Taksipalveluiden hinnoittelu

Huomionne taksipalvelujen hinnoittelurakennetta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 2 mom.) ja sen perusteluista:

Liikenteen palvelulain 152 §:ää ehdotetaan muutettavaksi. Jos taksimatkaa ei ole tilattu etukäteen tai siitä ei ole sovittu kiinteää hintaa, on matkan hinnan perustuttava kuljettuun matkaan ja matkaan käytettyyn aikaan. Tällöin luvan haltijan on annettava matkustajalle ennen taksimatkan alkamista tieto esimerkkimatkan hinnasta. Pykälässä on säädetty myös siitä, että Traficom antaa tarkemmat määräykset esimerkkimatkan hinnasta, jonka ylittyessä taksimatkan hinnasta on sovittava nimenomaisesti.

Traficom haluaa tuoda esiin, että ehdotetussa muodossa taksitolpalta otetun taksin hinnoittelun on perustuttava taksamittarilla mitattuun matkaan ja aikaan. Ajoneuvossa tulee olla myös esimerkkihinta. Tällaista esimerkkihintaa koskisi myös Traficomien määräys, minkä ylittyessä hinnasta olisi sovittava erikseen. Jos samainen auto tilataan taksitolpalta kotiosoitteeseen, niin tällöin sitä ei koskisi hinnoittelurakenne, esimerkkihinnan ilmoittaminen eikä näin ollen Traficomien määräys esimerkkihinnasta. Koska kyydin hinta perustuu matkan ja ajan mittaamiseen, on hinnan määrittelyssä käytettävä kuitenkin taksamittaria. Tällöin samaa autoa koskisi eri velvoitteet riippuen siitä otetaanko kyyti taksitolpalta vai tuleeko auto hakemaan asiakasta kotiosoitteesta. Valvonnan näkökulmasta hintatarrojen sekä esimerkkihinnan valvominen edellyttäisi tietoa siitä, onko asiakas ottanut auton taksitolpalta vai etukäteen tilannut auton. Kokonaisuutena tämä voi aiheuttaa epäselvyyttä niin asiakkaiden kuin viranomaisien osalta. Tältä osin olisi hyvä pohtia tulisiko säännöksiä yhtenäistää.

Huomionne esimerkkimatkan hinnan ilmoittamista ja hinnasta sopimista koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 3 ja 4 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne erityisryhmille suunnattujen lisäpalvelujen enimmäishintaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 5 mom.) ja sen perusteluista:

-

Vaikutusten arviointi

Huomionne esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2:

-

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Huomionne esityksen voimaantuloa ja siirtymäsäännöksiä koskevasta luvusta 9:

Siirtymäsäännöksen perusteluissa on todettu, että puuttuvan y-tunnuksen hankkimiseksi annetaan 6 kuukauden siirtymäaika. Esitetyssä muodossa 1.1.2021-1.6.2021 siirtymäajaksi tulee vain 5 kuukautta. Näin ollen 6 kuukauden siirtymäaika edellyttää päivämäärän siirtämistä kesäkuun loppuun.

Ottaen huomioon yllä ehdotettu muutos koskien 6 §:ää ja y-tunnusta voisi siirtymäsäännös kuulua tältä osin seuraavasti: Niiden taksiliikenneluvan haltijoiden, jotka eivät ole tehneet kaupparekisterilain 2 §:ssä säädettyä ilmoitusta ja joille ei ole annettu yritys- ja yhteisötunnusta ennen lain voimaantuloa, tulee täyttää edellä mainitut 6 §:n 1 momentin 9 kohdassa säädetty vaatimukset kuuden kuukauden kuluessa lain voimaan tulosta.

Yrittäjäkoulutuksen ja yrittäjäkokeen osalta siirtymäsäännöstä voisi hieman selventää ja lisäksi tarkentaa huomioimalla siinä liikenteestä vastaavat henkilöt. Ehdotetussa säännöksessä on tällä hetkellä viittaus vanhaan kumottuun taksiliikennelakiin, mutta se koskee vain 1.7.2018-31.12.2020 välisenä aikana luvan saaneita. Jotta kokonaisuudesta tulisi hallituksen esityksen perusteluiden mukaisesti yhdenvertainen ja selkeä kokonaisuus, Traficom ehdottaa siirtymäsäännökseen seuraavia muutoksia.

Niiden taksiliikenneluvan haltijoiden osalta, jotka ovat saaneet luvan 1.7.2018 jälkeen, siirtymäsäännös voisi kuulua seuraavasti:

Niiden taksiliikenneluvan haltijoiden, jotka eivät täytä lain voimaantuloa hetkellä 6 §:n 1 momentin 10 kohdassa tai 6 §:n 2 momentin 8 kohdassa säädettyä luvan myöntämisen edellytystä, tulee täyttää mainittu edellytys lainkohdassa säädetyllä tavalla viimeistään 31 joulukuuta 2021 mennessä. Luvanhaltijat, joiden taksiliikennelupa on myönnetty, tai joiden liikenteestä vastaava henkilö on hyväksytty tehtävään 1.7.2018 – 31.12.2020 välisenä aikana, voivat osoittaa mainitun vaatimuksen täyttymisen poiketen edellä säädetystä. Luvanhaltija, jonka taksiliikennelupa on myönnetty, tai liikenteestä vastaava henkilö, joka on hyväksytty tehtävään 1.7.2018 – 31.12.2020 välisenä aikana, täyttää 6 §:n 1 momentin 10 kohdassa tai 6 §:n 2 momentin 8 kohdassa säädetyn vaatimuksen osallistumalla joko 6 a §:ssä tarkoitettuun yrittäjäkoulutukseen tai vaihtoehtoisesti suorittamalla pelkän yrittäjäkokeen. Yrittäjäkoulutus tai –koe tulee suorittaa hyväksytysti viimeistään 31 joulukuuta 2021 mennessä.

Henkilöt, jotka ovat täyttäneet kumotun taksiliikennelain mukaisen ammatillisen pätevyyden, voitaisiin huomioida muotoilemalla siirtymäsäännös seuraavalla tavalla:

Niiden henkilöiden, jotka täyttävät kumotussa taksiliikennelaissa (217/2007) säädetyn ammatillisen pätevyyden vaatimuksen, ei tarvitse suorittaa tämän lain 6 a §:n 3 momentissa tarkoitettua yrittäjäkoetta.

Edellä mainittua siirtymäsäännöstä ei tarvita, mikäli viittaus kumottuun taksiliikennelakiin sisällytetään suoraan myöntämisen edellytyksiä koskevaan 6 §:ään seuraavasti.

Ehdotus 6 §:n 1 momentin 10 kohdaksi: joka on hyväksytysti suorittanut tämän lain 6 a §:n 3 momentissa tarkoitettua yrittäjäkoetta tai joka täyttää kumotussa taksiliikennelaissa (217/2007) säädetyn ammatillisen pätevyyden vaatimuksen.

Ehdotus 6 §:n 2 momentin 8 kohdaksi: jonka 7 §:ssä tarkoitettu liikenteestä vastaava henkilö on hyväksytysti suorittanut tämän lain 6 a §:n 3 momentissa tarkoitettua yrittäjäkoetta tai joka täyttää kumotussa taksiliikennelaissa (217/2007) säädetyn ammatillisen pätevyyden vaatimuksen.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomionne muista mahdollisista asioista:

Hallituksen esitykseen sisältyy Traficomille useita määräyksenantovaltuuksia. Näiden osalta Traficom esittää huomiona, että osassa määräyksenantovaltuuksia voisi käyttää termiä ”voi antaa” termin ”antaa” sijaan. Näin ollen Traficomilla olisi mahdollista seurata mihin suuntaan taksimarkkina menee jo ehdotetuilla muutoksilla, jolloin määräyksen antamista ja sen antamisen ajankohtaa olisi mahdollista joustavammin pohtia.

Pylväs Kimmo
Liikenne- ja viestintävirasto